

QUICO EL CÉLIO, EL NOI I EL MUT DE FERRERIES

Ricard Solana

El primer cop que vaig sentir Quico el Célio va ser en una casset casolana que em van passar uns amics, i em va sorprendre. Vaig pensar: ja era hora que a la nostra terra hi hagués algú que cantant i fent festa fos capaç de reflectir el nostre caràcter, allò que se'n diu la nostra idiosincràcia. Després he tingut l'oportunitat de sentir-los moltes vegades en directe, fins i tot el mateix espectacle repetit, i no han deixat de sorprendre'm. I això mateix li ha passat a molta gent de les Terres de l'Ebre (de la Terra Alta, del Matarranya, dels Ports...). Aquí a la nostra terra han arribat al cor de la gent i han fet el que molts crèiem que s'havia de fer. I fora, d'aquesta terra, arreu de Catalunya, han donat a conèixer una cultura per sort encara viva.

Quico el Célio... són un grup de folk atípic, per molts motius: perquè són tant actors com cantants, perquè cultiven un folklore a mig camí entre tradició i modernitat, i perquè malgrat tot són al centre del país i no al sud com tot sovint hem sentit als mitjans de comunicació quan es parla d'ells.

Precisament aquesta centralitat de les Terres de l'Ebre, entre tres territoris, és un dels seus signes d'identitat: "Diu que al Tossal dels Tres Reis, quan fa vent sona una jota, i que la canten tres veus, tres veus que es saben entendre: Matarranya, Maestrat i la gran Terra de l'Ebre".

Quico el Célio... és una família, de quatre membres, però tan gran com la terra on viuen.

QUI ÉS QUI?

Artur Gaya és Paco Calbet, i Paco Calvet és Quico el Célio. Ell

ha adoptat el malnom d'un altre Célio que va viure a Tortosa a principis de segle XX, i que tocava el violí, acompanyat de la seua dona. Quico toca el guitarró i va acompanyat de la *troupe* familiar amb la qual viu a la muntanya.

Quique Pedret és Josep Cid i Fonollosa, i Josep Cid és lo Noi, com diuen ells mateixos lo pigall de Quico. En una al·legoria del circ, lo Noi és el pallasso tonto que a voltes és més llest del que els altres es pensen. En la creació del personatge van pensar en una frase popular a les Terres de l'Ebre: "ja passarà el noi".

Jordi Fusté és Evaristo Fusté, i Evaristo és lo Mut de Ferreries, un bon músic, que a canvi de menjar i un lloc per a viure va aportar al grup la seua saviesa musical. Tot el que té d'extravagant ho té de geni.

Jordi Fusté va adoptar aquest malnom perquè en principi no volia parlar massa i volia limitar-se a tocar la guitarreta.

Santi Martorell és Jaume Matamoros, nebotastre del Noi, tot i que no apareix al nom del grup, al qual va integrar-se en un principi com a tècnic de so, i avui és un més de la família. Ell representa el contacte amb la modernitat.

L'obra de Quico el Célio no té complexos, ni musicals ni lingüístics. El seu llenguatge és el de la gent del carrer, l'autèntic, moltes vegades desafiant la norma estàndard, però sempre fidel a la parla tradicional.

DISCOGRAFIA:

Es cantava i es canta. Tram, Barcelona, 1994

Si no fos. Tram, Barcelona, 1996

49

TOCADORS I SONADORS